

عن عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
□ لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطُبُّوهُ وَ لَوْ بِسَفَكِ الْمُهْجِ وَ خَوْضِ
□ اللَّجَجِ

الكافي، جلد 1، صفحه 35

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:
درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های
انقلابی، وظائفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را
هر گز فراموش نکنند. 1398/9/24

عنوان:

تقسیم اموال موروثه بین بالغین و کودکان

شناسنامه مطلب	
کد مطلب	e-w-46
موضوع	فعل مجهول و بدل
رده	علمی/سایر علوم/تحقیق و مطالب علمی/یادداشت/دروس حوزوی/سؤال و تمرین
برچسب	احکام جمله، بدل، احکام ال، معانی لام جاره، فعل مجهول، باب مفاعله، معانی ابواب مزید
توضیحات	1. محتوای این فایل، پاسخ به تمرین 602 از تمارین کانال کاربرد علوم حوزوی در پیام‌رسان ایتا است. 2. در تولید این فایل از نرم‌افزارهای جامع الاحادیث و قواعد ادبیات عرب متعلق به مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی استفاده شده است.

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و
مهارتی نمو
nomov.ir

سألت أبا عبد الله ع- عن رجل مات و له بنون و بنات صغار و كبار من غير وصية و له خدم و ممالیک و عقد کیف یصنع الورثة بقسمة ذلك الميراث قال إن قام رجل ثقة قاسمهم ذلك كله فلا بأس.¹

تمرین:

۱. ﴿قاسمهم ذلك﴾ را مجهول کنید.

۲. ﴿رابط در بدل به مبدل منه چیست؟﴾

• پاسخ تمرین اول:

○ احتمال نخست:

مراد هم‌سهمی قیّم با ورثه نیست چرا که قیّم، سهمی در قسمت ندارد. پس قاسَم به معنای قَسَم باشد.

باب مفاعله به معنای مجرد می‌آید (اما در لغت برای این ماده چنین چیزی ذکر نکرده بودند).

پس قاسم، یک مفعول دارد و آن ذلک است. پس پاسخ می‌شود قُوسِمَ لهم ذلک. رجوع شود به:

تنبيه- زادوا اللام فی بعض المفاعیل المستغنیة عنها كما تقدم، و عكسوا ذلك فحذفوها من بعض المفاعیل المفتقرة إليها كقوله تعالى (تَبْعُونَهَا عِوَجًا) * (وَ الْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ) (وَ إِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ) و قالوا «وهبتك دینارا، و صدتك ظبیا، و جنیتك ثمرة» قال:

و لقد جنیتك أكموا و عساqlا [و لقد نهیتك عن بنات

الأوبر] [71]

و قال:

367- فتولّی غلامهم ثم نادى: أ ظلیمأ أصیدکم أم حمارا

و قال:

¹. الكافي (ط - الإسلامية)، ج 7، ص: 67

368- إذا قالت حذام فانصتوها [فإنّ القول ما قالت حذام]

فی روایة جماعة، و المشهور «فصدّقوها»¹. انتهى.

○ احتمال دوم:

شاید مراد این باشد:

إن قام رجل ثقة ينوب عن الصغار في مقاسمة الكبار قاسمهم (أي الكبار نيابةً عن الصغار) ذلك كله.

فعلاً بهترین توجیهی است که به ذهن حقیر می‌رسد.

بنابر این احتمال، ضمیر، مفعول به اول و ذلك، مفعول به دوم است و مجهولش میشود قوسموا (أي الكبار) ذلك.

● پاسخ تمرین دوم:

جمله کیف یصنع بدل از رجل است و عائد، ال در الورثة است به معنای ورثه.

¹. مغني اللبيب، ج 1، ص: 220